

ODPOČINOK

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ:

1 Moj 2,2.3; 5 Moj 5,12.13; Iz 58,12-14; Ez 20,12; Žid 4,9-11

ZÁKLADNÝ VERŠ

I povedal im: Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu! Preto Syn človeka je pánom aj nad sobotou. Mar 2,27.28

Ak je pre ľudí žijúcich na začiatku 21. storočia niečo v kresťanstve dôležité, potom je to sobota. Je to liek, ktorý naliehavo potrebujú milióny ľudí, ktorí žijú vo veľkom strese, trpia srdcovými chorobami a syndrómom vyhorenia. Sobota ponúka únik od nikdy nekončiaceho tlaku moderného života. Poskytuje možnosť dobiť si prázdnu batériu a znovu sa zamerať na skutočné hodnoty života. Sobota nám hovorí, že je potrebné nájsť si čas a zavrieť dvere nášho domova a našej mysle, ruchu a hluku tohto sveta a prísť do prítomnosti Toho, ktorý nás stvoril a ktorý vie, čo potrebujeme.

„Ak je niečo, čo by sme mohli nervóznym a uponáhľaným moderným ľuďom poradiť, potom je to sobota. Tak veľmi sa snažíme nájsť pre svoj život zmysel a slúžiť samým sebe, až zabúdame, že Boh je jediný, kto môže dať nášmu životu zmysel a cieľ. To, že zostávame v ňom, ukážeme tak, že si odpočineme v jeho deň.“ (Jon L. Dybdahl)

TÝŽDEŇ V SKRATKE

Prečo je pre nás sobota taká dôležitá? Prečo Boh zriadil sobotu? Čo znamená pojem „svätý čas“? Kto alebo čo robí sobotu svätou? Ako sa môže stať zachovávanie soboty radostnou a zmysluplnou skúsenosťou?

OSNOVA

- Sobotný odpočinok ako dar z raja (1 Moj 2,2.3; Ez 20,12)
- Sobotný odpočinok ako svätý čas (1 Moj 2,3; Iz 58,12-14)
- Sobotný odpočinok ako čas radosti (5 Moj 5,12.13)
- Sobotný odpočinok v Ježišovom živote (Mar 2,23 – 3,6; Luk 4,16; 6,1-11)
- Sobotný odpočinok ako symbol odpočinutia od vlastných skutkov (Žid 4,9-11)

BOŽÍ DAR ZANEPRÁZDNIENÝM ĽUĎOM

Pôvod dvoch základných inštitúcií, ktoré dostalo celé ľudstvo – manželstva a soboty – siaha do prvého týždňa dejín tejto zeme. Sú neoddeliteľnou súčasťou Božieho plánu pre šťastie človeka. Nie div, že obe sú celé veky terčom mnohých útokov nepriateľa. Boh vedel, čo bude človek potrebovať, preto stvoril čas – pravidelný cyklus šiestich „normálnych“ dní plus jedného výnimočného dňa – soboty. Tí, čo rešpektujú tento Bohom zriadený rytmus, cítia požehnanie.

❓ Prečo sám Boh odpočíval v siedmy deň po stvorení sveta? 1 Moj 2,2.3

❓ Aký výraz Ezechiel používa v súvislosti so sobotou? Čo podľa teba tento výraz znamená? Ez 20,12

„Keď Boh siedmeho dňa odpočinul, posvätil ho. To znamená, že ho človeku určil za deň odpočinku. Podľa príkladu svojho Stvoriteľa mal človek v tento posvätený deň odpočívať tak, aby pri pohľade na nebo a na zem uvažoval o Božom majestátnom stvoriťelskom diele a aby mu pri dôkazoch Božej múdrosti a dobroty srdce oplývalo láskou a úctou k Tvorcovi...

Boh videl, že sobota je pre človeka podstatne dôležitá už v raji. Bolo potrebné, aby človek v jednom zo siedmich dní odložil vlastné záujmy a snahy, aby mohol naplno obdivovať Tvorcovu dielo a uvažovať o jeho moci a добрôte. Sobota mu mala živšie pripomínať Boha a prebúdzat' v ňom vďačnosť, pretože všetko, čo má a z čoho sa smie tešiť, pochádza z Darcovej dobrotivej ruky.“ (PP 27.28; PP 47.48)

❓ Akú skúsenosť máš so sobotou? Aká emócia charakterizuje tvoje prežívanie soboty? Keď rozmýšľaš o zázrakoch Božieho stvorenia, ako sa mení tvoj postoj voči Bohu? Aké zmeny by si mohol urobiť, aby pre teba sobota bola skutočným stretnutím s Bohom?

SVÄTÝ ČAS

Slovo „svätý“ sa v Biblii vyskytuje v rôznych súvislostiach. Za svätých sú niekedy označovaní ľudia, inokedy predmety alebo časové obdobia. Toto slovo vo svojej podstate znamená „oddelené na zvláštny účel“. Kňazi boli svätí ľudia, pretože boli vybratí pre službu vo svätyni. Starali sa o zariadenie a sväté nádoby, ktoré sa nemali používať na bežné účely, ale len pri zvláštnych obradoch. Podobne aj sväté dni Boh určil na zvláštny účel. Keď boli raz vybraté za sväté, nemali sa viac bežne používať, pretože boli určené pre vyšší cieľ. Činnosť v tieto sväté dni musela zodpovedať zámeru, ktorý im Boh určil.

❓ Máme „pamätať“ na to, že sobota je svätá. Robíme ju svätou my, alebo Boh? Aký je v tom rozdiel? 1 Moj 2,3; Iz 58,13

„Sobota je mocné svedectvo o Božej zvrchovanosti. Len On môže stvoriť a len On môže urobiť niečo sväté. To je dôvod, prečo adventisti protestujú proti zmene soboty na nedeľu ako kresťanského dňa určeného na odpočinok a bohoslužbu. Bez jasného Božieho príkazu je takáto zmena len urážkou a potupou Pána Boha.“ (Richard Rice)

❓ Aký dopad má svätý siedmy deň – sobota – na tých, ktorí sa rozhodli poslúchať tento príkaz a zachovávať sobotu podľa Božieho nariadenia? 2 Moj 31,12.13

Zachovávanie soboty v sebe spája vnútorný a vonkajší aspekt. Keď je naše zachovávanie soboty len vecou vonkajšieho správania a my sa riadime zoznamom určitých pravidiel, chýba nám jej pravý zmysel. Iní síce môžu vidieť, že zachovávame sobotu a hovoria im to, že sme oddelení a odlišní, no bez vnútorného odovzdania sa „Pánovi soboty“ sa sobota nemôže stať znamením našej vernosti Stvoriteľovi a Vykupiteľovi.

❓ Boh chce, aby bol jeho ľud „svätý“. Túži po ľuďoch, ktorí sa vedome „oddelili“ od vecí tohto sveta. Ako nám môže zachovávanie soboty k tomu pomôcť? Počas týždňa čelíme rôznym pokušeniam. Ako by nám mala blížiac sa sobota pripomínať, že máme byť svätý ľud?

PREŽIŤ RADOSŤ ZO SOBOTY

Keď hovoríme o prikázaní o sobote, zvyčajne vychádzame z Desatora, ako je uvedené v 2 Moj 20. Toto prikázanie sa odvoláva na stvorenie sveta. Každú sobotu si pripomíname, že Boh je náš Stvoriteľ a my sme jeho stvorenie. Ale v znení Desatora z 5 Moj nachádzame ešte ďalší aspekt. Každá sobota je spomienkovou oslavou vyslobodenia Izraelcov z egyptského otroctva, a teda – v širšom zmysle – z každého otroctva, z ktorého človeka vyslobodzuje Božia milosť.

❓ Pozorne si prečítaj 5 Moj 5,12-15 a porovnaj s 2 Moj 20,8-11. Ako sa tieto texty navzájom dopĺňajú? Na čo by sme ešte mali „pamätať“ pri zachovávaní soboty?

Sobota je znamenie nielen stvorenia, ale aj vykúpenia. Pripomína nám spasenie, ktoré máme v Ježišovi. On nás teraz nielen mení (2 Kor 5,17; Gal 6,15), ale ponúka nám tiež nádej na večnosť v novom nebi a na novej zemi. (2 Pet 3,13) Židia považovali sobotu za symbol „budúceho sveta“, teda nového neba a novej zeme. Každý týždeň prežívame „predchuť“ toho, čo bude trvať celú večnosť. Sobota má slúžiť ako zvláštna pripomienka toho, čo sme dostali v Ježišovi.

Prakticky povedané, sobota nám pomáha oslobodiť sa z otroctva hodín a kalendára. Mnohí sú otrokmi počítačov a mobilných telefónov. Pre mnohých je neuveriteľne ťažké oddeliť pracovnú dobu od voľného času. Zdá sa, že moderný život vyžaduje, aby sme boli vždy k dispozícii („na drôte“), vždy pripravení prepnúť na pracovný režim. Sobota je dokonalý liek na túto chorobu, ktorá ohrozuje každú formu skutočného odpočinku, či už telesného alebo duchovného.

„Oddeliť svätú sobotu znamená, že na jeden deň zo siedmich prerušíme prácu a honbu za ziskom a úspechom. Vzrušujúce na tom je, že to mení náš postoj k zvyšným dňom týždňa. Pomáha nám to menej sa trápiť nad tým, koľko vyprodukuje v ostatných dňoch. Okrem toho, keď ukončíme toto zbytočné naháňanie sa za vetrom, môžeme si skutočne odpočinúť a naučiť sa prežívať radosť novým spôsobom.“ (Marva J. Dawn)

VZOROVÝ SOBOTNÝ ODPOČINOK

- ?** Ako nám pomôže princíp o zachovávaní soboty v Iz 58,12-14 prijať viac Božieho požehnania?

Realita je skutočne poľutovaniahodná – mnohí z nás sa v podstate netešia z Božej soboty. Niektorí nemajú pekné spomienky na to, ako sa zachovávala sobota v ich rodičovskom domove. Dokonca aj v adventistických inštitúciách môže mať zachovávanie soboty ďaleko od ideálu. Pravidlá a smernice majú viesť k správne zachovávaní svätosti soboty. Niektoré z týchto predpisov sú založené na biblických princípoch, ale mnohé vychádzajú skôr z tradície a kultúry, než z pochopenia „takto hovorí Pán“. Sobota sa nikdy nesmie stať dňom zákazov a obmedzení. Ak hľadáme vzor, podľa ktorého sa chceme riadiť, musíme sa nechať inšpirovať Ježišovým príkladom.

- ?** Pozorne si prečítaj nasledujúce verše a zisti, ako Ježiš – náš vzor – zachovával sobotu. Mar 2,23 – 3,6; Luk 4,16; 6,1-11

„Nebeské dielo nikdy neprestáva a ani ľudia by nikdy nemali prestať konať dobro. Sobota nemala byť dňom ničnerobenia. Zákon zakazuje prácu v deň Pánov. V ten deň prestáva zárobková činnosť a nie je dovolené zábavné podnikanie či zisková aktivita. Ako Boh po stvorení prestal pracovať, odpočinul si v sobotu a požehnal ju, tak má aj človek prerušiť starosti každodenného života a posvätné hodiny venovať zdravému odpočinku, bohoslužbe a dobročinným skutkom. Uzdravenie chromého bolo v dokonalom súlade so zákonom. Sobotu to len zvelebilo.“ (TV 135; DA 207)

- ?** Pokús sa predstaviť si, ako by mala vyzeráť „dokonalá“ sobota. Ako by si ju prežil? Priniesla by ti niečo, čo si nemal počas pracovného týždňa?

ZNAMENIE ODPOČINKU

Ako svätiteľov soboty nás často obviňujú z toho, že zachovávaním soboty si chceme zaslúžiť cestu do neba. Stretávame sa s tým na každom kroku. Ako zareagovať?

Ešte raz si prečítajme štvrté prikázanie v 2 Moj 20. Čo nám hovorí, že máme robiť? Odpočívať – naši synovia, naše dcéry, naši sluhovia, naše zvieratá, ba aj cudzinci medzi nami. Všetko sa týka odpočinku.

A teraz jednoduchá otázka: Toto prikázanie o odpočinku nám hovorí, že nemáme nič robiť. Poskytuje nám zvláštnu príležitosť na oddych. Ako je možné, že sa zrazu zmenilo na univerzálny „novozmluvný“ symbol pre skutkárstvo? Jediné prikázanie, ktoré je vo svojej podstate celé o „ničnerobení“ sa pre mnohých stalo metaforou spasenia zo skutkov.

Čo sa vlastne udialo so sobotou?

Je škoda, že pre mnohých ľudí sa sobota stala symbolom spasenia zo skutkov. Ved' v skutočnosti je večným biblickým symbolom odpočinku, ktorý má mať Boží ľud vždy v ňom – v Bohu.

❓ Prečítaj si Žid 4,9-11. Aké posolstvo tu čítame o sobote?

Od rajskeho sveta Adama a Evy v Edene až po novozmluvný odpočinok, ktorý Boží nasledovníci majú v Kristovom diele vykúpenia, je sobota reálnym prejavom odpočinku, ktorý Kristus ponúka všetkým. V Mat 11,28-30 nás Ježiš vyzýva, aby sme si v ňom – teda v Ježišovi – odpočinuli. Dá nám odpočinok, ktorého vyjadrením je aj jeho univerzálny sobotný deň. Ktokoľvek môže povedať, že odpočíva v Kristovi; ktokoľvek môže povedať, že je spasený milosťou. Ale zachovávanie siedmeho dňa – soboty – je viditeľné vyjadrenie tohto odpočinku, živý príklad toho, čo znamená byť prikrytý jeho milosťou. To, že si každý týždeň odpočinie od svetskej a pozemskej práce, je akoby symbolom toho, ako si človek môže odpočinúť v diele, ktoré pre nás Ježiš dokonal.

Svojou poslušnosťou tomuto prikázaniu vyjadrujeme: „V Ježišovi máme takú istotu spasenia, tak veľmi sa spoliehame na to, čo Kristus pre nás urobil, že si takýmto zvláštnym spôsobom môžeme odpočinúť od všetkého svojho diela (všetkých skutkov), pretože vieme, čo Kristus svojou smrťou a vzkriesením vydobyl pre človeka.“

Sobota je celkom reálne, veľmi výstižné a viditeľné vyjadrenie odpočinku, ktorý máme v Ježišovi a v tom, čo pre nás robí. Nemusíme to len hovoriť. Môžeme to vyjadriť reálnym spôsobom – takým, ktorým to ľudia nesusvätiaci sobotu vyjadriť nemôžu.

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe Patriarchovia a proroci si prečítaj poznámky E. G. Whiteovej k Desatoru v kapi-
tole Izrael dostal zákon (PP 220-226; PP 303-310) a v knihe Túžba vekov príbeh o tom,
ako Ježiš so svojimi učeníkmi zachovával sobotu. (TV 189-195; DA 281-289)

„U Marka (2,27) Ježiš vyvolal spor o zmysle soboty. Sobota nebola cieľom sama osebe...
Bola určená na to, aby bola človeku požehnaním, dňom fyzického odpočinku, ale tiež
dňom zasväteným duchovným veciam. Farizeji chápali tento deň tak, akoby človek bol
stvorený nato, aby slúžil sobote, nie aby sobota naplňala potreby človeka. R. Shim'on
ben Menasja povedal roku 180 po Kr. niečo podobné ako Ježiš: Sobota bola daná kvôli
vám, ale vy nie ste podriadení sobote.“ (Walter F. Specht, Sobota v Novej zmluve)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Porovnajte svoje predstavy, ako by mala vyzerat' „dokonalá“ sobota. Čo môžete urobiť, aby ste sa čo najviac priblížili tomuto ideálu?
2. Povedali sme, že niektoré pravidlá a obmedzenia aplikované na sobotu majú korene skôr v tradícii než v Božom slove. Uvažujte v triede, ktoré nariadenia by to mohli byť – možno ako protiklad k tomu, čo hovorí Biblia. Podľa čoho môžeme zistiť rozdiel?
3. Uvažujte nad myšlienkou vyjadrenou v časti na štvrtok. Ako by sme mohli svetu lepšie ukázať, že zvláštny odpočinok, z ktorého sa v sobotu tešíme vďaka Ježišovi, zjavuje realitu Kristovej milosti v našom živote? Robíme niečo, čo u iných možno vyvoláva zlý dojem?

ZHRNUTIE

Sobota je Boží dar človeku. Je to dokonalý liek na dnešný nepokoj a stres. Je to presne určený čas, ktorý Boh posvätil pre nás. Ak máme k tomuto dňu správny postoj, môže byť zdrojom telesného i duchovného odpočinku a časom veľkej radosti. Najlepším príkladom správneho zachovávanía soboty je Ježiš, ktorý sám seba označil za Pána soboty.